

'1 K.M. met een gemiddelde snelheid van 143.216 K.M.

1 Eng. mijl met een gemiddelde snelheid van 162.912 K.M.

Alles met stilstaanden start en dat met een 2 L.-wagen!

't Schijnt dus wel, dat 't dansen van de kleppen, dat bij hooge toerentallen nogal eens voorkomt, méér lek veroorzaakt dan deze stijve verbinding. Het toerental van den motor, dat bij deze race bereikt werd, was minstens 4200 per min. en het maximum, dat men bij beproevingen vond, is 5200. Voorwaar geen kleinigheid!

Dat dergelijke motoren niet door den eersten den besten gemaakt kunnen worden, spreekt vanzelf.

De compressie van den wagen bedroeg $7\frac{1}{2}$ atm., zoodat wellicht benzol gestookt werd en bij 4200 omw. werd een vermogen van 80 P.K. ontwikkeld.

Verder is de wagen voorzien van dubbele „Marelli"-ontsteking (batterij) en een nieuwen zeer interessanten Franschen carburator de „Viel", waarop we in „De Motorkampioen" nog nader zullen terug komen, doch waaraan een zeer interessante inrichting is om door extra verdoortrappen van 't gewone gaspedaal 't mengsel te verrijken, en 't zoo mogelijk wordt om buitengewoon snel op een hooger toerental te komen.

Hoewel de meer technische details in „De Motorkampioen" thuisbehooren, meenden we dezen wonderwagen toch wat uitgebreider dan gewoonlijk te moeten beschrijven.

De vierwielremmen hebben in Engeland nog niet de plaats veroverd, die zij in Frankrijk dit jaar innamen, maar zij nemen in aantal sterk toe. Bignon is van het servo-remsysteem-Hallot voorzien, echter met deze bijzonderheid, dat de directe remmen alléén op de voorwielen

werken en de achterwielen alleen via het differentiaal worden afgeremd.

Voor een goede werking van een vierwiel-servo-systeem is noodzakelijk, dat de grootste wielbelasting niet op de achterwielen, maar op de voorwielen komt. En zooals men mij op de Lanchester stand mededeelde, is dit principe niet nieuw. Het is ook uit een oogpunt van stabiliteit bij 't gewone rijden verre te verkiezen boven een zwaardere achterwielbelasting. Lanchester schijnt dan ook sinds jaren zijn wagens zoo te construeeren.

Als interessante bijzonderheden, waarop we de volgende week nog uitvoeriger terugkomen, vermelden we voorloopig even:

De „Magnetic"-auto, zonder versnellingsbak, een groot aantal „puncture-proof"-banden, de 8-cylinder 2 L. Bugatti, de lichte wagens bij Talbot en Talbot-Darracq, de nieuwe 6-cylinder Packard, Hillmann, Horstmann, Eric Longden, De Dion Bouton, Salmson, Napier, Wolseley, Swift, Rover, Sunbeam en een groot aantal stands van toebehooren en onderdeelen, waarvan o. a. de Ferodo-stand met tusschenlegbladen voor bladveeren, die 't smeren overbodig maken en een zelf-dempende werking hebben, bijzonder de aandacht verdient.

Tot slot is een tweewielige-aanhang-woonwagen van de „Eccles Motor Transport Ltd." een zeer bezienswaardig ding. Niet velen kunnen zich de weelde van een rollend huis veroorloven, maar de hier gegeven oplossing, waarvan afbeelding volgt, maakt 't niet overdreven duur als men toch eenmaal een auto heeft.

NORMAN.

(Wordt vervolgd.)

Van Amsterdam naar Ameland.

Zaterdag, den 22en Juli, lag onze boot „Mecuw" ons buiten de Oranjesluizen op te

wachten voor een veertiendaagsch reisje naar Ameland. Moeder, mijn schoonzusje en ik kwamen om kwart voor twee met een auto in Schellingwoude. Mijn vader en broer Jan waren al aan boord. Schipper en knecht waren er ook, want Pa en Jan zouden die functies vervullen. Toen de auto stil hield, stortregende het. In der haast werd de wagen leeggedragen; er kwam van alles uit en af: koffers, tassen, doozen, reisdekens, warme mantels en jassen, want — hadden wij gedacht — het kon daarginds in het Noorden wel eens koud zijn. Toen wij alle bagage aan boord gedragen en den chauffeur betaald hadden, gingen wij in de kajuit voor den regen schuilen.

Stil zaten wij even naast elkaar op de bank en luisterden naar den regen, die als hagel neerkletterde op het dek van de kajuit. Onze veelsoortige bagage had het

Edam.

kleine wit gelakte sloop, dat keurig in orde was, toen het ons ontving, in een rommelkamer herschapen. Pa keek wat ontevreden en bromde iets van „altijd onnoodige dingen meenemen”. Toen togen wij lachende aan het werk, terwijl de regen allengs trager begon neer te druppen. Wij gingen uitpakken en borgen handig de bagage weg in kastjes, kooien en banken. Het ging ons vlug af, want vele vroegere reisjes met de „Meeuw” hadden ons geleerd van de beperkte, maar zorgvuldig verdeelde ruimte partij te trekken. Eén van de kastjes in de achterkajuit, dat ik op het eerste tochtje al het „nette kastje” genoemd had, omdat ik het mooiste, dat ik meenam op reis, daarin bewaarde en, door alle avonturen van de zeereis heen, toch altijd althans trachtte daar een zekere orde te bewaren — dat kastje kreeg de zeekaart, atlasjes, den almanak van „Schuttevaer” en den oud-Vaderlandschen „Enkhuizer almanak”, schrijft- en naaigerei, toiletartikelen, een paar handwerken en een boek ter bewaring. Alle huisgenooten hadden mij verzekerd, dat ik „te veel goed meenam” en ja, toen ik al mijn papier en handwerkbenodigdheden zag, vond ik, dat ze misschien wel gelijk hadden. Zou ik waarlijk al dat papier beschrijven en een paar kussens afmaken? Ik twijfelde er aan. En toch — als er regen- of stormdagen kwamen en wij, in een of andere haven gekropen, den tijd in de kajuit moesten doorbrengen, zou ik er wel iets aan hebben.

Intusschen was het droog geworden, maar de lucht vol losse, grijze wolken, beloofde meer verrassende snel aan- en afdrijvende buitjes. Deze zouden ons echter niet deren. De mannen maakten de touwen los en zetten de zeilen bij. En wij gingen op weg naar „het Noorden”. Ik zei dit vaak stil voor me heen. Het klonk zoo helder, fors en krachtig: n a a r h e t N o o r d e n.

Traag zeilden wij het Buiten-Y door. Durgerdam met zijn kleine, spitse, aaneengerijde huisjes en zijn rond torentje bij de scheepswerf leek ouderwetscher dan ooit onder de grijze regenluchten met koppige, ronde wolken er in, zooals men ze op oude schilderijen ziet.

Wij voeren den Y-toren voorbij. Er omheen was, als elken Zaterdag en Zondag in den zomer, een levendig gespeel van kleine plezierjachten, die als broze witte en goud-bruine schelpen op het water lagen, voortgeblazen op de vlucht van hun hoog, wit, licht-bollend doek. Wij hadden tegenwind; dat beloofde niet veel goeds.

Wij gaven dan ook spoedig de hoop op, vóór den nacht Enkhuizen te halen. Onze boeier met zijn breeden voorstevens zeilt het best met een ruime, pittige, zelfs krachtige bries. Langzaam met kleine gangen, nu over den eenen, dan over den anderen boeg, laveerden we in de richting van Marken. Wij zaten op het achterdek thee te drinken en te babbelen.

„Jammer, dat we nu geen mooi briesje hebben,” zei Jan, die, evenals het jacht, van een gladde bries hield. Hij was de onvermoeide dilettant-zeiler, die in den zomer de onverstomde week-ends op het water wilde doorbrengen. Moeder zei: „Och, ik verlang niet naar

wind, ik vind dat drijven juist zoo heerlijk.” „Maar met die heerlijkheid komen we in geen week op Ameland,” vond Jan.

Het flauwe briesje, dat niet met ons mee wou om de Noord, deed allermint afbreuk aan onze blijde vacantiestemming. Doch de namiddag verliep en wij vorderden niet merkbaar. De profielen van Muiden, Muiderberg en Naarden stonden scherp tegen de kim geteekend. De lucht was nu rondom bewolkt en er groeide allengs een loodkleurige blauwte in de Zuiderkim. Er was een sombere dreiging in de lucht, als van een nog ver verwijderd gevaar, dat sluipend nadert en er hing een vreemde, broeiende stilte boven de zee. Er vielen regendruppels uit een losse wolk, die voorbijtrok en het weerlichte flauw, in het Zuiden. Een licht gerommel liep daar langs den einder. Het onweer was zoo ver, dat het ons nog niet beangstte. Maar de vreemde, geheimzinnige onwezenlijkheid van den avond kwam over de zee en over al het ons omringende. De spelevarende jachtjes waren verstrooid of hadden hun haven reeds gevonden, op één enkel na, dat, zeker van louter verveling, dicht onder den dijk bij Uitdam voor anker was gegaan. Er gleed traag een tjalk met rood-bruine zeilen voorbij, die zwaar met hooi beladen, van Marken kwam. Twee mannen in lange oliejasen stonden boven op den hooilast; spookachtig-licht en groot kwamen zij uit tegen een donkeren wolkenwal in het Oosten. In de verte trok een groote klippen Noordoostwaarts, de volle Zuiderzee tegen, met een fieren gang, als van een grooten vogel, die alleen, door breede vlerken gedragen, de ruimte en den nacht tegenvliegt.

In ons kringetje was het stil geworden. De schertsende kout, die 's middags als een vroolijk boekje had voortgehuppeld, begon stroever te vloeien. De stemming van den grijzen, stildreigenden avond heroerde ons en deed ons zwijgen. Die stemming was ons niet vreemd. Wij kenden de zee bij zon en regen, bij stilte en storm. Wij hadden haar stemmingen meegeleefd op heldere zonnedagen, in klare zomer-mannenachten, op grijs-witte, van mist omfloerste najaarsavonden. En wij waren voor altijd aangegrepen door haar bekorende, geheimzinnige macht. Daarom aanvaardden wij ook den tegen-spoed als iets, dat „er bij behoorde”. Wij dreven Uitdam voorbij. Een paar roode daken staken als pyramiden boven den dijk uit. Het draailicht van Marken pinkte ons al tegen en over de bocht van Uitdam zwenkte nu ook de schijn van het vuur van den Y-toren. De dag was dus officieel ten einde. Daarom stak Pa ook de lantaarn aan en heeschte ze in den mast. Toen gingen we overleggen, waar we zouden landen. We wisten, dat ginds in laag rietland een klein haventje was, waar wel schepen komen om hooi te laden. Wij hadden er eens één nacht vertoefd, in gezelschap van scharen vogels, een verlaten botter en nog een paar héél kleine scheepjes, die diep in 't kreekje gekropen waren. Terwijl het haventje zijn licht paalwerk nog even tegen de lucht teekende, ons aldus noodend binnen te komen, bemerkte de man aan 't roer, dat de wind „om” was.

„Zoo zeilen we recht de Gouwzee in,” riep Jan blij. Het briesje werd tegelijk ook wat levendiger. Monnikendam waasde weg in avondsluiers aan het einde van de ronde baai, waar het stadje in schoone rust ligt te droomen van een feller-bewogen verleden.

Het was donker, toen wij Marken voorbijvoeren. De masten van de visschersvloot streepden als donkere lijnen tegen de lucht en in elk van de buurten, die nu massale, zwarte blokken geleken, gloorde een warm-rood lichtje.

De nacht was koud; ik rilde in mijn wollen mantel. Mijn oogden deden pijn van het staren in de donkere ruimte onder den sterrenloozen hemel. Moeder en schoonzusje zaten al beneden, in de vriendelijke kajuit, waar de roode kussens gloeiden in het lamplicht. De scheepsklok tikte huiselijk. Het was warm in het kleine scheepsvertrek.

Het was elf uur, toen wij de haven van Edam binnenliepen, tusschen grazige buitenweiden door.

Dra lagen wij in onze smalle kooien. Den volgende morgen waren wij weer vroeg uit de veeren. Terwijl ik mij kleepte in de voorkajuit, hoorde ik de mannen op het dek over het weer spreken. Grijsje lucht... mooi Westelijk windje. Mijn schoonzuster en ik trokken gestreepte rokken en witte truien aan met luchtig uitwaaiende dasjes en in dat sportief costuum sprongen „de meisjes”, zooals mijn broer zijn vrouw en mij gemakshalve wel eens noemde, van boord. Wij liepen het vochtige gras in, blij als kleine kinderen op een vacantiedag. Lang zouden wij niet toeven in het mooie, oude stadje van de zoete kaas. Wij werden dan ook al spoedig aan boord geroepen en een kwartier later liep de „Meeuw” de haven uit. Zij stevende Noordoostwaarts, zeer in haar schik met den mooien zeilwind. De lucht werd iets lichter, maar de zon brak niet door. De bekende silhouetten van de kust begonnen zich allengscherper af te teekenen tegen de kim. Hoorn hulde zich in zijn zwaar en hoog geboomte als in een paarsblauwen mantel, waaruit alleen enkele torenspitsen ontsnapten en zich wat grijs en bleekrood van aan den zeekant staande huizen loswikkelde. Drechteland verborg de weelde van zijn vruchtbare landouwen jaloersch achter zijn zwaren zeedijk en vergunde alleen aan boomkruinen, blauwgespitste torentjes, molens en toppen van roode en rietgraue daken er boven uit te gluren. De kleine, oude huisjes van het visschersdorp Broekerhaven met hun grasgroene gevels en helroode daken, schenen eng bij elkaar gekropen; er stak een donker pluimsel van masten boven uit. Enkhuizen doemde matblauw en oud-rose uit de zilvergrijze verte op. De kleuren verdiepten zich, naarmate wij de stad naderden; het matblauw verdonkerde tot groen, het zware, vol-zomersche groen, waarin de stad haar oude muren kleedt; het oud-rose bleede op tot rood, het warme, brokkelige dakenrood van het mooie, oude Enkhuizen. Daar verbeelde

ik mij, de torenklok reeds te hooren slaan. Maar het was de belboei, die bij den ingang van het Krabbersgat ligt, de door dammen afgezette buitenhaven van Enkhuizen. Forsch uit het water opduikend, luidt de bel naar der golven willigen wil, soms twee-, driemaal beierend achter elkaar, dan een wijle zwijgend, dan weer even lieflijk klingelend onder den aanslag van een kleine golf. In het Krabbersgat was het vol Zondagsgasten: breede, forsche, groen- en roodgeboorde tjalken. Een blij-ernstige, stil-vrome stemming omwaarde dit Zondagdorp van schepen, die twee aan twee, of drie aan drie, dicht bij elkander voor anker lagen.

Het klokkenspel woei licht en helder uit den zwaren Dromedaris, toen wij de binnenhaven in laveerden, tusschen de rijen van visschersvaartuigen, die aan de stadszijde lagen, netjes naast elkaar als koeien op stal en van vreemde gasten, jachten en tjalken aan den buitenkant, door.

En de „Meeuw” vond een goed plaatsje tusschen al deze vogels van diverse pluimage.

Dien middag gingen wij wat wandelen in de stad. De hoofdstraten waren vol wandelaars. Het waren de Zondagswandelaars van overal: verloofde paren, meisjes twee aan twee, die langzaam kuieren en zedig omkijken naar donkere groepjes jongens, families met mooi-uitgedoste kindertjes, die elkaar ernstig en gewichtig bij de hand houden in 't gevolg van vader en moeder. De stemming van den Zondagmiddag was ook hier een van verbeidende rust en gewilde feestelijkheid. Terwijl door de hoofdstraten traag de stroom van het Zondagleven vloeide, lagen stille grachten en achterstraten in onbewogen rust.

Na een uur waren wij weer aan boord. Het was druk op de haven. De menschen liepen naar het hoofd om booten en schepen te zien binnenkomen en uitgaan. De haven en het stationsplein bleken de brandpunten van belangstelling te zijn. Maar later, toen de laatste boot van Friesland aangekomen was en de laatste sneltrein voor Amsterdam vertrokken, werd het rustig op de kade en op het plein. De drukte trok zich samen in het hartje van de stad, terwijl de Dromedaris plichtmatig voortging zijn liedekens uit te zingen boven de stiller en stiller wordende straten en kaden aan den buitenkant. Wij gingen dien avond vroeg naar kooi. Vaag luisterde ik nog naar het klokkenspel, dat toen droomerig klonk als een wiegezing.

Den volgende morgen was ons eerste werk den barometer te raadplegen. Hij was wat gedaald.

„Dat beteekent niets,” zei Jan, die altijd neiging had de dingen uit te leggen naar zijn eigen wenschen. „We gaan toch weg, niet Pa?”

Na het ontbijt gingen „de meisjes” inkoopendoen. Wij kochten zooveel in verschillende winkels, alsof de overtocht dagen zou duren en wij,

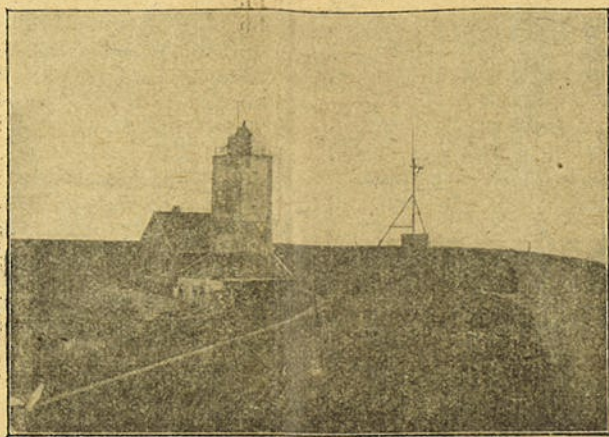
MIJN DOUGLASJE EN IK.

Reisverhaal van een motortocht in België, Frankrijk en Luxemburg, door Prof. E. C. VAN LEERSUM. - 90 ct.

inplaats van naar een land van „melk en honing” als Friesland, naar een bar en onherbergzaam oord den steven zouden wenden. Midden in de stad kwamen wij Jan tegen; hij werd dadelijk met pakjes en zakjes belast en liet het zich wel-

was, euphemistisch uitgedrukt, een harde bries, misschien een halve storm.

Daar ging de eerste tjalk, een tweede volgde en ook wij maakten onze touwen los. Toen wij de haven uitvoeren, speelde het klokkenspel

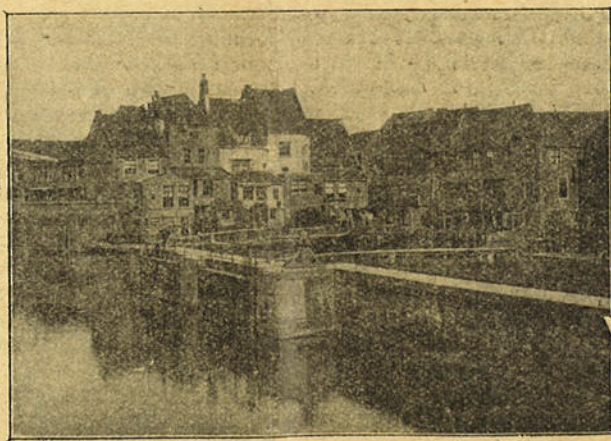
Enkhuizen. Oost zeedijk met vuurtoren.

gevallen, goedgehumeurd en nog altijd vol verwachting omtrent het weer, hoewel de wind ruw door de straten vlagde. Wij liepen met een zenuwachtige haast de stad door. Ik had geen aandacht als anders voor mooie, oude gebouwen en veelzeggende gevelstenen en kwam slechts matig onder den invloed van het indrukwekkende van de mooie, rustige, eens zoo rijke stad. Er was in mij een ongeduldig verlangen de reis voort te zetten en nu en dan ook een vage angst voor mogelijk gevaar, dat ons bedreigen kon.

Eindelijk waren wij met al onze inkoop aan boord. Wij zouden vertrekken, als de eb

weer. Ik vond, dat er ditmaal een waarschuwing uit klonk. Zooals eens Richard Whittington in den galm der klokken de voorspelling van latere grootheid meende te hooren, zoo sprak nu het lied van den Dromedaris tot mijn verbeelding: „Ga niet heen, ga niet heen, blijf hier, verlaat de veilige haven niet!”

Maar de „Meeuw” verstond de waarschuwing niet. Zij rook het zilte nat en de zuivere frisheid van de Noorderbries en stevende het Krabbersgat uit, tezamen met de andere schepen. Zij trokken ook Noordwaarts, één van richting en beweging met ons. Buiten het Krabbersgat ver-

Enkhuizen. Sluis met oude gebouwen.

door het Krabbersgat zou gaan. De schepen maakten zich alle zeilklaar en de haven was vol gerucht.

Pa legde een rif in de fok, want hij dacht, dat er buiten bries genoeg zou zijn. Bries genoeg — dat

strooiden zij zich langzamerhand. Het bleek weldra, dat er „bries genoeg was”. De zee stond hol buiten de dammen.

Wij waren allen op het achterdek. Pa stond, hoog-opgericht, aan het roer en tuurde scherp

in de verte. Het jacht lag zoo hoog mogelijk aan den wind. Wij waren afhankelijk van twee factoren, de Noordwestenwind en de eb, die ons Noordwaarts drukte. De tegenstrijdige werkingen van den wind, die feller en feller begon te waaien uit donkere wolken, en van den sterken stroom, brachten de 20 à 30 voet water, die in de straat tusschen Holland en Friesland staan, in ziedende beroering. De zee werd tot een wit-schuimende woede opgedreven. Wij zeilden een poos in dezelfde richting door. In de verte verzeen de bosschen van Gaasterland ijl-blauw aan de kim.

„Aanstands zullen we maar 's door den wind gaan. Jan, denk er om!”

Jan ging bij het gangboord zitten en haalde den stormband van zijn pet vaster aan. Daar klonk al het bevel: „Nu, Jan, naar voren!” Het klonk kort en werd kort en vlug uitgevoerd. Wij lagen toen over den anderen boeg en zeilden in de richting van den Gelderschen hoek, de uitstekende landpunt tusschen Enkhuizen en Medemblik. Hoe meer wij den hoek naderden, hoe wilder de zee werd. Wij kwamen in het holle water weinig vooruit. De vuurtoren van De Ven kante hoekig en spookachtig-grauwwit tegen de donkere lichten, die boven Drechterland stonden en, als rotsen boven een afgrond, zwaar en dreigend over de kimmen hingen.

Mijn vader stond onversaagd aan het roer en stuurde de „Meeuw” met den kop op de geweldig-aanrollende golven.

Hoe klein was de „Meeuw”, zooals zij daar rees en daalde, nu eens de witte ruggen der golven beklom, dan weer neerzank in de kolken, die er tusschen gaapten.

Niet ver van De Ven gingen wij weer over den anderen boeg. Wij legden toen op de Gaasterlandsche bosschen aan. Het ging iets kalmer, de golven schenen zich wat te effenen, het water kookte en brieschte niet zoo wild als bij De Ven. De zware golven rolden regelmatig aan. Grootte stoeten van witte, grijze en rosse wolken trokken den einder om. Soms brak de zon door en een oogenblik lag de grauwe zee met een hellen kouden glans besproeid. De Noordenwind blies koud en strak. Ik huiverde in mijn wollen mantel.

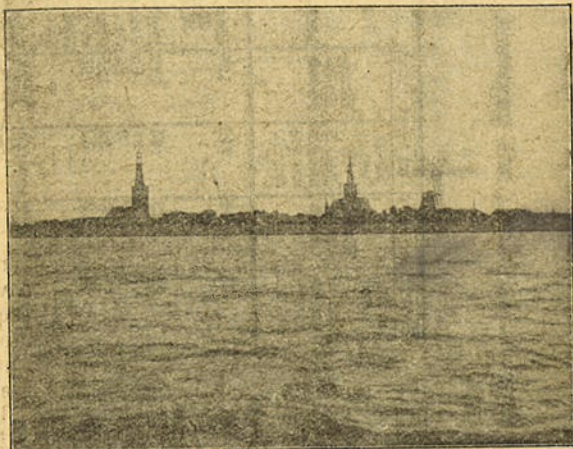
„Kinderen, trek de regenmantels aan,” zei Moeder.

Ik kon ze gemakkelijk grijpen uit het kleerkastje in het voorportaal van de kajuit. Toen ik den regenmantel over den anderen aangetrokken had, mouwen en kraag dichtgeknoopt en een wollen muts diep over mijn ooren getrokken had, voelde ik de koude minder. Het was zoo vreemd en zoo dreigend, wat wij nu beleefden, deze worsteling tegen de elementen. Wat leek het mij lang geleden, dat wij in Enkhuizen gewandeld hadden. Maar ik kon nu de vage angst begrijpen, die mij den geheelen morgen vergezeld had. Waar waren toch alle schepen gebleven, die met ons uitgegaan waren! Zij schenen wel naar alle windstreken verstrooid. In de verte zeilden er nog een paar met gereefde zeilen, diep-liggend onder den draak van hun zware deklasten.

Als groote rooddieren, met wit-blinkende muilen en klauwen, tot grijpen gereed, kwamen de

golven aanrennen, dreigend de „Meeuw” te verblind. Sommige spatten voor den boeg knallend uiteen tot een wolk van geelwit schuim. Losse vlokken schuim en water vlogen over het jacht heen in onze gezichten. Ik proefde den fel-zouten smaak van het zeewater in mijn mond. En al maar drongen de golven aan en als zij ons voorbij waren en Zuidwaarts trokken, schenen de dreigende waterdieren getemd tot een kudde vervolgen, maar onschadelijke beesten, die door donkere instincten gedreven, andere stuwend en zelf gestuwd, met onweerstaanbaren drang voortijlen over een verre, vale vlakte, naar een duister doel.

En intusschen dacht ik aan allerlei rustige dingen, aan mijn kamer thuis met de stille kleuren,

Medemblik van zee gezien.

aan de boeken die daar op mij stonden te wachten, aan de laatst-geplukte bloemen, die langzaam zouden verwelken in het vaasje op de tafel. Ik dacht ook aan een van mijn vriendinnen, die tegelijk met mij de stad verlaten had, om naar de Geldersche bosschen te gaan. Zij zou nu zeker in het serretje van haar pension zitten met een kopje thee en een handwerk. En de wind, de straffe Noordwester, die daar in Gelre's hart wel tot een milder bries geluwd zou zijn, zou haar de geuren van dennen en rozen toewuiven..... Terwijl hij ons het zeezilt in 't gezicht sproeide..... Maar dit was immers zoo goed plezier, vacantiegenot, als het hare. Ik lachte bijna om het beeld, dat zoo ironisch contrasteerde met onzen toestand en ik dacht: „Wat zijn wij toch echte „Vliegende Hollanders”!”

(Slot volgt.)

Een fiets-kampeertocht.

(Vervolg.)

Om een uur of drie in den middag kwamen we in Grave. Ik was er, evenals verreweg de meeste van mijn lezers, nooit geweest. Maar wat is dat een aardig oud nest, met een mooie oude kerk en nog mooier 1 M. breed straatje er om heen. We zijn door